

Зінаїда ОМЕЛЬНИЦЬКА, редактор

РЕЄСТРАЦІЯ ПН/РК: ВИВЧАЄМО НОВІ ПРАВИЛА

Розглянемо, якими нормативними документами регламентується порядок реєстрації податкових накладних і розрахунків коригування (далі – ПН, РК), за якими правилами будуть реєструватися ПН/РК, заблоковані до та після грудня 2017 року.

Нормативна база

Із 31.12.17 р. був припинений автоматизований моніторинг ПН/РК. Тобто із цієї дати реєстрація ПН/РК не зупинялася до моменту затвердження КМУ нового порядку (п. 201.16 ПК, Закон № 2245).

Новий порядок блокування ПН/РК в ЄРПН затверджений Постановою № 117 (далі – Порядок № 117/1) і визначає:

- механізм проведення автоматизованого моніторингу ПН/РК на предмет їх відповідності критеріям ступеня ризику;
- процедуру призупинення реєстрації ПН/РК;
- форму таблиці даних платника податків, а також порядок її заповнення та подання.

Безпосередньо реєстрація ПН/РК в ЄРПН здійснюється згідно з вимогами ПК (п. 192.1, 200¹.3, 200¹.9, 201.1, 201.10, 201.16) і Порядку № 1246.

Автоматична перевірка ПН/РК при реєстрації в ЄРПН

Після надходження до органу ДФС ПН/РК в автоматичному режимі розшифровуються і в них перевіряються такі показники (п. 12 Порядку № 1246):

1. Відповідність ПН/РК затвердженому формату (стандарту).

Якщо формат ПН/РК не відповідає діючому, такий документ не пройде реєстрацію в ЄРПН

(крім випадків, коли реєстрація ПН/РК за старим форматом буде дозволена ДФС).

2. Дійсність електронного цифрового підпису (далі – ЕЦП), порядок її накладення та наявність права підпису в посадовій особи платника податків.

Нагадаємо послідовність накладення підписів на документ (п. 10 Порядку № 1246):

- спочатку ЕЦП головного бухгалтера (бухгалтера), а в разі відсутності в платника ПДВ посади бухгалтера – ЕЦП керівника;
- потім ЕЦП печатки (при наявності).

Якщо йдеться про РК, який підлягає реєстрації покупцем, цей розрахунок підписується так: спочатку на нього накладається ЕЦП бухгалтера або директора постачальника та ЕЦП його печатки (при наявності), потім після отримання РК від постачальника покупець накладає на нього свій ЕЦП в аналогічному порядку.

Також зазначимо, що право підписувати ПН/РК за допомогою ЕЦП може бути делеговане й іншій посадовій особі підприємства, яка не є ні бухгалтером, ні керівником. Але за умови, що така особа отримала ЕЦП в акредитованих центрах сертифікації ключів і до органу ДФС подано посилені сертифікати його ЕЦП (п. 10 Порядку № 1246).

3. Реєстрація підприємства на момент складання та реєстрації ПН/РК платником ПДВ.

Важливо! У випадку анулювання ПДВ-реєстрації ПН/РК можна зареєструвати не пізніше дати такого анулювання.

4. Дотримання вимог, установлених п. 192.1 і 201.10 ПК.

Зазначимо, що Порядок № 1246 не містить конкретного списку таких вимог. Наприклад,

постачальник не зможе зареєструвати РК, яким зменшується компенсація вартості товарів (послуг), зазначена в ньому (від'ємний РК). Відповідно покупець не зможе зареєструвати додатний РК.

Також прикладом установки перевірочних алгоритмів може служити порядок нумерації рядків при оформленні РК при зміні номенклатури товарів (послуг).

5. Наявність помилок при заповненні обов'язкових реквізитів, установлених п. 201.1 ПК.

Не всі помилки в обов'язкових реквізитах можуть бути виявлені при автоматизованій перевірці. Наприклад, такий реквізит, як дата в ПН, перевіряється на відповідність установленому Порядком № 1307 формату (ДДММГГГГ), і якщо дата зазначена в правильному форматі, програма не «побачить» помилку, навіть якщо в ПН стоїть не та дата операції. Автоматизована система може виявити помилку в ІПН (якщо платника з таким номером не існує), кодах УКТЗЕД або послуг, а також якщо добуток граф 6 і 7 ПН не відповідає показнику графі 10.

Зверніть увагу: з дати набуття чинності Порядку № 117/1 відновилося дія абзацу третього п. 201.10 ПК. Нагадаємо, згідно з цією нормою ПН/РК, складені та зареєстровані в ЄРПН після 1 липня 2017 року платником податків, який здійснює постачання товарів/послуг, є для покупця таких товарів/послуг достатньою підставою для віднесення сум ПДВ до податкового кредиту і не вимагають будь-якого іншого додаткового підтвердження.

Водночас слід зазначити, що до 1 січня 2018 року ця норма була умовною. Тобто помилки, допущені в деяких обов'язкових реквізитах ПН, навіть за умови, що така ПН пройде реєстрацію в ЄРПН, не давали права на податковий кредит із ПДВ (ІПК № 1095). Так, на думку ДФС, неправильно зазначена дата або номенклатура в ПН не дозволяють ідентифікувати операцію, тому кредит за такою ПН покупцю не можна відображати, навіть якщо постачальник її зареєструє. Зазначимо, що і після 01.01.18 р. думка ДФС із цього приводу не змінилася (ЗІР, категорія 101.13).

6. Наявність достатньої для реєстрації суми ПДВ у формулі СЕА (п. 200^{1.3}, 200^{1.9} ПК).

Нагадаємо, показник **ΣНакл** (сума ПДВ, у межах якої може бути здійснена реєстрація ПН/РК) розраховується за формулою, наведеною в п. 200^{1.3} ПК.

Також у деяких випадках при реєстрації ПН/РК може бути використана сума, визначена згідно з п. 200^{1.9} ПК, навіть якщо значення показника **ΣНакл** недостатньо для реєстрації ПН/РК. Як же обчислити цю суму?

Припустимо, у платника загальна сума податкових зобов'язань у поданих податкових деклараціях (з урахуванням уточнюючих розрахунків) перевищує суму ПДВ у ПН/РК, зареєстрованих в ЄРПН (тобто є показник **ΣПеревищ**). Отже, значення показника **ΣНакл** недостатньо для реєстрації ПН/РК за звітні періоди, у яких виникло таке перевищення. У цьому випадку платник податків має право незалежно від значення показника **ΣНакл** зареєструвати ці ПН/РК в ЄРПН на суму ПДВ, що дорівнює значенню показника **ΣПеревищ**:

- зменшеному на суму задекларованих до сплати податкових зобов'язань за періоди починаючи з 1 липня 2015 року (як сплачені, так і не сплачені);
- збільшеному на значення показника **ΣПопРах** (сума ПДВ, яка перераховувалася на електронний рахунок у СЕА з поточного рахунка підприємства).

Майте на увазі! Цей розрахунковий показник, так званий другий ліміт (ЗІР, категорія 101.17), використовується для реєстрації ПН/РК тільки за ті звітні періоди, у яких виник показник **ΣПеревищ** (докладніше про другий ліміт див. на с. 79 цього видання).

Також нагадаємо, що після реєстрації ПН в ЄРПН автоматично відбувається перерахунок показника **ΣПеревищ** за звітний період, у якому була складена ПН. У результаті такого перерахунку даний показник зменшується на суму ПДВ, зазначену в такій ПН, а показник **ΣНаклВид** на цю суму збільшується (ЗІР, категорія 101.17). Інформацію про стан показників формули СЕА можна отримати з витягу за формою J(F) 1301206.

7. Наявність в ЄРПН відомостей із ПН, яка коригується (при поданні на реєстрацію РК).

РК може бути зареєстрований, якщо в СЕА міститься зареєстрована ПН, до якої він складений. І при цьому в такій ПН зазначені дані, які коригуються. Наприклад, якщо РК оформляється для зміни номенклатури, то номенклатура, яка підлягає заміні, повинна бути такою, яка була наведена в ПН.

8. Факт реєстрації/призупинення реєстрації/відмови в реєстрації ПН/РК із такими ж реквізитами.

Якщо ПН не була прийнята на реєстрацію (наприклад, через помилку в обов'язковому реквізиті), то ПН із правильними показниками потрібно відправляти на реєстрацію з іншим номером.

Урахуйте: якщо платник направив на реєстрацію декілька примірників однієї ПН/РК, то зареєстрованими вважаються документи, дані яких унесені в ЄРПН, про що платнику податків направлена квитанція (п. 16 Порядку № 1246).

9. Наявність підстав для зупинення реєстрації ПН/РК.

До проведення моніторингу всі ПН/РК повинні тестуватися на наявність критеріїв оцінки ступеня ризиків платника та операції. Ці критерії, а також критерії позитивної історії платника податків оприлюднено на офіційному сайті ДФС.

10. Дотримання вимог Законів № 851, № 852 і Порядку № 557.

Зокрема, перевіряється відповідність електронної форми документа встановленому формату, дійсність посиленого сертифіката ключа особи, яка підписала електронний документ.

Які квитанції може отримати платник ПДВ

За результатами автоматизованої перевірки ПН/РК платник ПДВ може отримати такі квитанції:

1. Про прийняття на реєстрацію ПН/РК. Ця квитанція формується, якщо ПН пройшла авто-

матизовану перевірку або реєструється раніше заблоковані ПН/РК за результатами (п. 19 Порядку № 1246):

- прийняття комісією рішення про їх реєстрацію;
- набуття чинності рішення суду про реєстрацію ПН/РК (якщо таке рішення було отримано ДФС).

2. Про неприйняття на реєстрацію ПН/РК. Ця квитанція формується, якщо ПН/РК не пройшли автоматизовану перевірку. Наприклад, якщо виявлено помилки в обов'язкових реквізитах ПН/РК, РК складено до ПН, яка не була зареєстрована в ЄРПН, або якщо дані РК не відповідають даним ПН і т.п.

3. Про зупинення реєстрації ПН/РК. Ця квитанція формується, якщо ПН/РК відповідає критеріям оцінки ступеня ризиків. **Зверніть увагу:** така квитанція направляється і постачальнику, і покупцю (п. 17 Порядку № 1246).

Для продавця підтвердженням реєстрації його ПН/РК в ЄРПН є квитанція в електронному вигляді в текстовому форматі, яка повинна висилатися йому автоматизованою системою ДФС протягом операційного дня.

Звертаємо особливу увагу!

Із 24.03.18 р. технічне обслуговування та регламентні роботи, які вимагають зупинення роботи ЄРПН, протягом операційного дня не проводяться (за винятком аварійних випадків). Тепер якщо 15-те число або останній день місяця припадає на вихідний, святковий або неробочий день (суботу або неділю), такий день вважається операційним, тобто в цей день у період **із 8.00 до 20.00** повинна здійснюватися реєстрація ПН/РК (п. 3 Порядку № 1246).

Якщо реєстрація ПН/РК була зупинена в 2017 році...

Якщо блокування ПН/РК відбулося (п. 57¹ підрозд. 2 розд. XX ПК):

1. До 01.12.17 р., такі ПН/РК повинні були реєструватися автоматично не пізніше 2 січня 2018 року, **за винятком** ПН/РК, за якими:

- станом на 01.12.17 р. не був поданий пакет документів для їх розблокування;

- було прийнято рішення про відмову в реєстрації і станом на 01.12.17 р. не була розпочата процедура адміністративного оскарження.

Тобто на початку цього року досить великий відсоток ПН/РК не потрапив під автоматичне розблокування.

2. Із 01.12.17 р. і за такими ПН/РК після цієї дати був поданий пакет документів на розблокування, їх реєстрація здійснювалася в порядку, що діяв до внесення змін до ПК Законом № 2245. При цьому якщо протягом п'яти робочих днів із дня подання документів на розблокування комісія ДФС не прийняла рішення про їх реєстрацію або відмову в реєстрації, ПН/РК повинні реєструватися автоматично на наступний робочий день після закінчення п'яти днів.

Ті ПН/РК, які не відповідали вищевказаним умовам, із моменту зупинення реєстрації (тобто з 01.01.18 р.) «зависли» у стані заблокованих.

Тепер п. 2 Постанови № 117 встановлено, що платники ПДВ, у яких до 01.12.17 р. була призупинена реєстрація ПН/РК і які станом на цю дату не подали пакет документів на їх розбло-

кування, можуть подати його протягом **365 календарних днів** (далі – к. д.), що настають за датою виникнення податкового зобов'язання, зазначеного в такій ПН/РК.

Уважаємо, що платники, у яких ПН/РК були заблоковані після 01.12.17 р. і які не подали пакет документів для розблокування, також можуть подати його протягом зазначеного строку.

Таким чином, платники ПДВ, у яких ПН/РК **були заблоковані в 2017 році** і які:

- не подавали пакет документів для розблокування, можуть зробити це протягом 365 к. д. із дати їх оформлення. Якщо ж комісія ДФС прийме рішення про відмову в реєстрації таких ПН/РК, воно може бути оскаржене в адміністративному або судовому порядку;
- подавали пакет документів для розблокування, отримали рішення про відмову в їх реєстрації та не розпочали процедуру адміністративного оскарження, можуть оскаржити рішення комісії ДФС тільки в судовому порядку.

ВИСНОВКИ

Після надходження ПН/РК до ДФС в автоматичному режимі здійснюється їх розшифрування та перевіряються показники, наведені в п. 12 Порядку № 1246.

Подати пакет документів для розблокування ПН/РК, реєстрація яких була припинена в 2017 році, платник ПДВ може протягом 365 к. д. із дати оформлення таких ПН/РК.

Р

МИ ГАРАНТУЄМО ВАМ ОТРИМАННЯ КОЖНОГО НОМЕРА ВИДАННЯ

Якщо ви не отримали свій номер вчасно – повідомте нам:

- за телефоном **(056) 370-44-25**
- на електронну адресу: **kachestvo@balance.ua**